

COVID-19-ohje kotihoitoon

17.9.2021

Muista jokaisella käynnillä tavanomaiset varotoimet

- Huolehdi käsihygieniasta, älä ota laukusta tarvikkeita likaisin käsin
- Älä siirrä mikrobeja asiakkaasta toiseen. Desinfioi monikäyttöiset välineet ennen laukkuun laittamista tai käytä kertakäyttöisiä
- Laske laukku ja muut välineet puhtaalle alustalle mielellään yli 2m päähän asiakkaasta. Pyyhi alusta tarvittaessa ensin desinfektiopyyhkeellä
- Pidä mukanasasi suojaimia ja käytä niitä ohjeiden mukaan
- Puhdista näppäimistöt ja puhelimet jokaisen työvuoron aikana
- Jää välittömästi pois töistä, jos sinulle tulee hengitystieinfektion oireita

**Tavanomaiset
varotoimet ovat
tartuntojen
torjunnan
perusta**

Asiakkaiden hoidossa noudatettavat varotoimiluokat ja käytettävät suojaimet

Asiakas, jolla ei ole hengitystieoireita tai muita COVID-19 -infektioon viittaavia oireita

- Tavanomaiset varotoimet
- Lisäksi kirurginen (tyyppi II) suu-nenäsuojus
- Tutkiessasi tai hoitaessasi asiakkaan lähengitysteitä käytä kirurgista (tyyppi II) suu-nenäsuojaa ja silmäsuojainta tai visiiriä

Asiakas, jolla ei ole hengitystieoireita tai muita COVID-19 –infektioon viittaavia oireita: karanteeniin määrätty tai kahdesti rokotettu, jolla tiedossa oleva COVID-19 altistus (14 vrk:n ajan altistuksesta)

- Tavanomaiset varotoimet
- Lisäksi kirurginen (tyypin II) suu-nenäsuojus ja silmäsuojain tai visiiri. Suojatakki tai –esiliina ja suojakäsineet tavanomaisten varotoimien mukaan

Asiakas, jolla on varmistettu COVID-19 infektio tai vahva epäily COVID-19 infektiosta (oireinen ja tiedossa oleva altistuminen COVID-19)

- Tavanomaiset varotoimet sekä pisara- ja kosketusvarotoimet
- FFP2-hengityksensuojain, visiiri tai silmäsuojain sekä suojatakki tai –esiliina ja suojakäsineet

Asiakas, jolla on COVID-19-infektioon sopivia oireita, mutta oireiden syy on todennäköisesti jokin muu (ei tiedossa altistumista COVID-19)

- Tavanomaiset varotoimet sekä pisaravarotoimet
- Kirurginen (tyypin II) suu-nenäsuojus, visiiri tai silmäsuojain sekä suojakäsineet. Lisäksi suojatakki tai –esiliina asiakkaan yskiessä tai aivastellessa.

Henkilökunnan suojainten käyttö asiakkaiden kotona

Kaikissa tilanteissa noudatetaan tavanomaisia varotoimia ja huolellista käsihygieniaa. Neuvo yskimishygienia, jos asiakkaalla on hengitystieoireita.

Päivitetty 17.9.2021

Asiakas	Kirurginen eli tyypin II suunäsuojus	FFP2-hengityksen-suojain	Silmäsuojain tai visiiri	Suojakäsineet	Suojatakki tai hihallinen esiliina Jos pitkähihaista suojavaatetta ei ole saatavilla, käytä hihatonta esiliinaa.
Asiakas, jolla on varmistettu COVID-19 infektio tai vahva epäily COVID-19 infektiosta (oireinen ja tiedossa oleva altistuminen COVID-19)	Ei	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Asiakas, jolla on COVID-19-infektioon sopivia oireita, mutta oireiden syy on todennäköisesti jokin muu	Kyllä	Ei	Kyllä	Kyllä	Kyllä • Kun asiakas yskii tai aivastelee • Kun asiakkaalla on ripuli
Ei hengitystieoireita tai muita COVID-19 – infektioon viittaavia oireita: Asiakas on karanteenissa (COVID-altistus) tai omaehtoisessa karanteenissa Kahdesti rokotettu asiakas, jolla tiedossa oleva COVID-altistus (14 vrk ajan altistuksesta)	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei	Ei
Asiakas, jolla ei ole hengitystieoireita tai muita COVID-19 infektioon viittaavia oireita. Kaikkien asiakkaiden kotikäynnillä	Kyllä	Ei	Kyllä, kun tutkitaan tai hoidetaan ylähengitysteitä	Ei	Ei

Käytä kaikkien asiakkaiden kotikäynneillä kirurgista suu-nenäsuojusta

- Oireettomien asiakkaiden hoidossa käytettävän kirurgisen suu-nenäsuojuksen tarkoitus on **ehkäistä asiakkaiden ja työntekijöiden välisiä tartuntoja**
- Kirurgisen suu-nenäsuojuksen sijaan voidaan joissain tilanteissa käyttää pitkää, suun peittävää visiiriä
- Visiiriä käytettäessä on huomioitava, että se ei suojaa asiakasta työntekijästä lähtöisin olevilta pisaroilta yhtä hyvin kuin kirurginen suu-nenäsuojus. Visiiri on alapuolelta avoin, joten se ei sovellu tilanteisiin, joissa työntekijä on erittäin lähellä asiakasta tai asiakkaan yläpuolella. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi vuoteessa olevan asiakkaan hoitaminen ja avustaminen.
- Visiiriä voidaan käyttää esimerkiksi psykiatrisessa hoidossa, kehitysvammahuollossa sekä muistisairaita ja sekavia potilaita hoidettaessa, jos kasvojen näkyminen on välttämätöntä
- Pääsääntöisesti jokaiselle asiakaskäynnille puetaan puhdas suu-nenäsuojus tai visiiri.
 - Käytä suojainta koko asiakaskäynnin ajan.
 - Riisu käytetty suojain ennen asiakkaan kodista poistumista suoraan muovipussiin ja desinfioi kädet.
 - Desinfioi visiiri ennen kuin poistut asiakkaan kodista (katso tarkempi ohje kohdasta suojainten riisuminen).
- Mikäli sinulla on useampi lyhytkestoinen asiakaskäynti peräkkäin (esim. lääkkeiden anto), voit käyttää samaa suu-nenäsuojusta tai visiiriä useamman asiakkaan hoidossa, kunhan et riisu tai muuten koskettele sitä käytön aikana. Suojain pitää kuitenkin vaihtaa heti sen kostuessa tai likaantuessa.
- Säilytä puhtaat suojaimet puhtaassa muovipussissa ja käsittele niitä desinfioiduin käsin.

COVID-19 tarttuu pisara- ja kosketustartuntana

- COVID -19 tarttuu pisara- ja kosketustartuntana, kun sairastunut henkilö yskii tai aivastaa. Virus voi tarttua myös tahrautuneiden käsien ja pintojen välityksellä.
- COVID-19 voi tarttua 2 päivää ennen oireiden alkua. Myös oireeton henkilö saattaa toimia tartunnanlähteenä.

Yskimis- ja käsihygienia

Covid-19- infektion oireet

- Covid-19-infektion tyypioire on äkillinen hengitystieinfektio
- Yleisimpiä oireita ovat kuume, päänsärky, yskä ja/tai hengenahdistus.
- COVID-19-infektion oireet eivät ikääntyneillä välttämättä ole tyypillisiä. Ikääntyneillä oireita voivat olla esimerkiksi yleistilan heikentyminen, huimaus tai ripuli.
- Lue tarkemmin oireista täältä: [COVID-19 – Toimintaohje lääkärille](#)

**Selvitä
asiakkaan oireet
aina
kotikäynnin
alussa**

Miten toimitaan, kun asiakkaalle tulee COVID-19-infektioon sopivia oireita?

Näytteenotto

- Oireiselta asiakkaalta **otetaan** COVID-19-näyte, jos hän on
 - rokottamaton
 - saanut vain yhden rokoteannoksen, eikä hänellä ole aiemmin todettu COVID-19-infektiota
 - rokottamaton ja sairastanut COVID-19-infektion yli kuusi kuukautta sitten
 - altistunut koronalle edeltävän kahden viikon aikana (myös rokotetuilta altistuneilta otetaan näyte. Alle 6kk sitten COVID-19-infektion sairastaneilta ei oteta näytettä edes altistumisen jälkeen)
- Oireiselta asiakkaalta **ei tarvitse ottaa** COVID-19-näytettä, jos hän on
 - sairastanut COVID-19-infektion yli kuusi kuukautta sitten ja saanut vähintään yhden rokoteannoksen (rokotteesta kulunut yli viikko)
 - saanut kaksi rokoteannosta ja jälkimmäisestä on kulunut aikaa yli viikko

Jos asiakas on sairastanut COVID-19-infektion alle kuusi kuukautta sitten, ei näytettä kannata ottaa, koska tulos voi olla positiivinen aiemmin sairastetun COVID-19-infektion jäljiltä.

Ota yhteyttä kunnan tartuntatautilääkäriin epäselvissä tapauksissa.

Miten toimitaan, kun asiakkaalle tulee COVID-19- infektiin sopivia oireita?

Asiakas on oireinen, mutta oireiden syy on todennäköisesti jokin muu kuin COVID-19 (ei tiedossa olevaa altistumista)

- Noudata asiakkaan hoidossa tavanomaisia varotoimia ja pisaravarotoimia. Ripulia sairastavan hoidossa lisäksi kosketusvarotoimia.
- Käytä kotikäynnillä seuraavia suojaimia:
 - Kirurginen suu-nenäsuojus
 - Visiiri tai silmäsuojain
 - Suojakäsineet
 - Suojatakki tai hihallinen suojaesiliina, jos asiakas yskii, pärskii, on limainen tai hänellä on ripulioireita

Asiakas on oireinen ja altistunut koronavirukselle viimeisen 14 vrk aikana

- Toimi asiakkaan hoidossa, kuten COVID-19-infektioon sairastuneen hoidossa. Noudata tavanomaisten varotoimien lisäksi kosketus- ja pisaravarotoimia.
- Käytä kotikäynnillä seuraavia suojaimia:
 - FFP2-hengityksensuojain
 - Visiiri tai silmäsuojain
 - Suojakäsineet
 - Suojatakki tai hihallinen suojaesiliina

Miten toimitaan, kun asiakas on oireeton ja määrätty karanteeniin?

- Asiakas määrätään karanteeniin, jos hän on altistunut koronavirukselle. Järjestä karanteenissa olevalle asiakkaalle koronavirustesti välittömästi, jos hänelle tulee oireita
- Asiakkaan tulee pysyä kotona
- Kodista voi poistua ulkoilemaan, mutta muihin ihmisiin ei saa olla kontaktissa
- Varmista, että asiakas ymmärtää karanteeniohjeet ja kykenee noudattamaan niitä
- Informoi muita asiakkaan hoitoon osallistuvia terveydenhuollon ammattilaisia karanteenista
- Sovi asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa siitä, kuka kertoo karanteenista muille asiakkaan kotona käyville henkilöille esim. siivous- tai kauppapalvelut, muut sukulaiset, ystävät
- Käytä kotikäynnillä suojaimia:
 - Kirurginen suu-nenäsuojus
 - Silmäsuojain tai visiiri
 - Muut suojaimet tavanomaisten varotoimien mukaan

Miten toimitaan, kun asiakkaalla on todettu COVID-19-infektio?

- Mikäli asiakkaalla todetaan COVID-19-infektio, kunnan tartuntatautilääkäri tekee hänelle eristämispäätöksen. Asiakkaan siirtämistä hoitoyksikköön on harkittava, ellei hän kykene noudattamaan eristämiskäytäntöjä kotona
- Selvitä, pärjääkö asiakas kotona oireidensa kanssa. Konsultoi tarvittaessa lääkäriä
- Informoi muita asiakkaan hoitoon osallistuvia terveydenhuollon ammattilaisia eristyksestä
- Sovi asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa siitä, kuka kertoo eristyksestä muille asiakkaan kotona käyville henkilöille esim. siivous- tai kauppapalvelut, muut sukulaiset, ystävät
- Noudata kotikäynnin aikana tavanomaisten varotoimien lisäksi pisara- ja kosketusvarotoimia.
- Käytä kotikäynnillä suojaimia:
 - FFP2-hengityksensuojain
 - Visiiri tai silmäsuojus. Koronaa sairastavan hoidossa kertakäyttöistä visiiriä tai silmäsuojusta ei desinfioida käytön jälkeen, vaan se laitetaan riisuttaessa jätteisiin.
 - Pitkähihainen suojatakki tai hihallinen esiliina. Ellei pitkähihaista suojavaatetta ole saatavilla, voit käyttää sen sijaan hihatonta esiliinaa. Desinfioi tällöin käsivarret työasun hihaan asti suojaimia riisuessasi.
 - Suojakäsineet

Suojainten pukeminen

1. Desinfioid kädet

2. Pue kirurginen suu-nenäsuoja tai FFP-hengityksensuojain sekä visiiri tai silmäsuojain

3. Pue suojatakki tai suojaesiliina

4. Desinfioid kädet

5. Pue suojäkäsineet

6. Siirry potilashuoneeseen koskematta suojäkäsineillä ovenkahvaan

Tästä linkistä pääset suojainten pukemis- ja riisumisvideoon:

[Suojainten pukeminen ja riisuminen hengityssuojaimen kanssa](#)

Suojainten riisuminen

1. Avaa suojatakin vyötärönauha

2. Riisu suojakäsineet yksitellen

3. Desinfioi kädet

4. Avaa suojatakin niskanauha

5. Riisu suojatakki

6. Desinfioi kädet

7. Poista visiiri tai silmäsuojain, laita jätteisiin

8. Desinfioi kädet ja riisu kirurginen suu-nenäsuoja tai FFP-hengityksensuojain

9. Desinfioi kädet

Monikäyttöisen visiirin tai silmäsuojan desinfektio

Koronaa sairastavan hoidossa kertakäyttöisiksi tarkoitettuja visiirejä ei desinfioida, vaan ne riisutaan suoraan jätteisiin. Monikäyttöiset sangat tai monikäyttöisiksi tarkoitettut visiirit tai silmäsuojat desinfioidaan heti käytön jälkeen.

- Pue suojakäsineet ja ota desinfektiopyyhe toiseen käteen.
- Riisu visiiri tai suojalasit
- Pyyhi suojain desinfektiopyyhkeellä (esim. WetWipe Triamin) tai käytä pyyhkimiseen kertakäyttöistä siivouspyyhettä ja pintadesinfektioainetta, kuten Oxivir Plus 3,5%, Erisan Oxy+ 2% tai Easydes
- Aseta puhdistettu silmäsuojain tai visiiri odottamaan puhtaalle tasolle (tason voi tarvittaessa puhdistaa samaa desinfektioliinaa käyttäen)
- Riisu suojakäsineet ja desinfioi kädet

**Suojain
desinfioidaan
aina riisumisen
yhteydessä**

Sairastuneen asiakkaan siirtäminen

- Käytä oireisen asiakkaan kuljetukseen ns. koronataksia, jossa on pleksi kuljettajan ja takapenkin välissä
- Anna asiakkaalle kirurginen suu-nenäsuojaus ja opasta häntä noudattamaan huolellista käsi- ja yskimishygieniaa matkan aikana
- Jos asiakkaan tilanne vaatii, käytä siirtoon ambulanssia

COVID-19- infektiota sairastavan eristyksen lopettaminen

- Eristyksen kesto riippuu oireiden jatkumisesta, tarkemmat ohjeet löydät täältä:

[COVID-19-potilaan eristyksen lopettaminen](#)

Hoitovälineet

- Käytä kertakäyttöisiä ja asiakaskohtaisia hoitovälineitä mahdollisuuksien mukaan
- Desinfioi monikäyttöiset välineet asiakkaiden välillä, mieluiten koneellisesti
- Soveltuvia desinfektioaineita välineiden desinfektiopyyhintään ovat esimerkiksi:
 - Erisan Oxy+ 2%
 - Oxivir Plus 3,5%
 - Easydes
 - Apowipe
 - Wetwipe triamin